

9. час: Рад са индексираним табелама

На овом часу ћемо говорити о:

1. индексирању табеле ради флексибилнијег приступа елементима табеле;
2. приступу врстама и појединачним локацијама индексираних табела; и
3. рачунању са целим редовима и колонама табеле.

9.1. Индексирање

Видели смо на прошлом часу да је рад са колонама табеле веома једноставан.

Да бисмо могли да радимо са редовима табеле треба прво да нађемо једну колону чија вредност једнозначно одређује цео ред табеле. На пример, у табели са са прошлог часа

Име	Пол	Старост	Тежина	Висина
Ана	ж	13	46	160
Бојан	м	14	52	165
Влада	м	13	47	157
Гордана	ж	15	54	165
Дејан	м	15	56	163
Ђорђе	м	13	45	159
Елена	ж	14	49	161
Жаклина	ж	15	52	164
Зоран	м	15	57	167
Ивана	ж	13	45	158
Јасна	ж	14	51	162

колона "Име" је таква колона (колона "Висина" није погодна јер имамо двоје деце са висином 165, па када кажемо "дете са висином 165" није јасно о коме се ради; исто тако ни колоне "Пол", "Старост" и "Тежина" нису погодне).

Таква колона се зове *кључ* јер је она *кључна* за приступање редовима табеле. Ако желимо да приступамо елементима табеле по редовима, морамо систему да пријавимо коју колону ћемо користити као кључ. То се постиже позивом функције `set_index` којој проследимо име колоне, а она врати нову табелу "индексирану по датом кључу":

```
In [1]: # изврши ову ћелију
import pandas as pd
podaci = [
    ["Ана", "ж", 13, 46, 160],
    ["Бојан", "м", 14, 52, 165],
    ["Влада", "м", 13, 47, 157],
    ["Гордана", "ж", 15, 54, 165],
    ["Дејан", "м", 15, 56, 163],
    ["Ђорђе", "м", 13, 45, 159],
    ["Елена", "ж", 14, 49, 161],
    ["Жаклина", "ж", 15, 52, 164],
    ["Зоран", "м", 15, 57, 167],
    ["Ивана", "ж", 13, 45, 158],
    ["Јасна", "ж", 14, 51, 162]]
tabela = pd.DataFrame(podaci)
tabela.columns=["Име", "Пол", "Старост", "Тежина", "Висина"]
tabela1=tabela.set_index("Име")
```

Нова табела (tabela1) се од старе (tabela) разликује само по томе што редови више нису индексирани бројевима (0, 1, 2, ...) већ именима деце (Ана, Бојан, Влада, ...). Ево старе (неиндексирани табеле) која има колону "Име" и чији редови су индексирани бројевима:

```
In [2]: # изврши ову ћелију
tabela
```

Out[2]:

	Име	Пол	Старост	Тежина	Висина
0	Ана	ж	13	46	160
1	Бојан	м	14	52	165
2	Влада	м	13	47	157
3	Гордана	ж	15	54	165
4	Дејан	м	15	56	163
5	Ђорђе	м	13	45	159
6	Елена	ж	14	49	161
7	Жаклина	ж	15	52	164
8	Зоран	м	15	57	167
9	Ивана	ж	13	45	158
10	Јасна	ж	14	51	162

А ево и нове табеле у којој су редови индексирани именима деце:

```
In [3]: # изврши ову ћелију  
tabela1
```

Out[3]:

	Пол	Старост	Тежина	Висина
Име				
Ана	ж	13	46	160
Бојан	м	14	52	165
Влада	м	13	47	157
Гордана	ж	15	54	165
Дејан	м	15	56	163
Ђорђе	м	13	45	159
Елена	ж	14	49	161
Жаклина	ж	15	52	164
Зоран	м	15	57	167
Ивана	ж	13	45	158
Јасна	ж	14	51	162

Колона "Име" је и даље присутна у табели `tabela1` , али има посебан статус. Ако покушамо да јој приступимо као "обичној" колони добићемо грешку:

```
In [6]: # изврши ову ћелију; треба да добијеш грешку "KeyError: 'Име'"
tabela1["Име"]
```

```
-----
KeyError                                Traceback (most recent call last)
C:\ProgramData\Anaconda3\lib\site-packages\pandas\core\indexes\base.py in get_lo
oc(self, key, method, tolerance)
    3062             try:
-> 3063                 return self._engine.get_loc(key)
    3064             except KeyError:

pandas\_libs\index.pyx in pandas._libs.index.IndexEngine.get_loc()

pandas\_libs\index.pyx in pandas._libs.index.IndexEngine.get_loc()

pandas\_libs\hashtable_class_helper.pxi in pandas._libs.hashtable.PyObjectHashT
able.get_item()

pandas\_libs\hashtable_class_helper.pxi in pandas._libs.hashtable.PyObjectHashT
able.get_item()
```

KeyError: 'Име'

During handling of the above exception, another exception occurred:

```
KeyError                                Traceback (most recent call last)
<ipython-input-6-91e59cd0baaf> in <module>()
      1 # изврши ову ћелију; треба да добијеш грешку "KeyError: 'Име'"
----> 2 tabela1["Име"]

C:\ProgramData\Anaconda3\lib\site-packages\pandas\core\frame.py in __getitem__
(self, key)
    2683         return self._getitem_multilevel(key)
    2684     else:
-> 2685         return self._getitem_column(key)
    2686
    2687     def _getitem_column(self, key):

C:\ProgramData\Anaconda3\lib\site-packages\pandas\core\frame.py in _getitem_col
umn(self, key)
    2690         # get column
    2691         if self.columns.is_unique:
-> 2692             return self._get_item_cache(key)
    2693
    2694         # duplicate columns & possible reduce dimensionality

C:\ProgramData\Anaconda3\lib\site-packages\pandas\core\generic.py in _get_item_
cache(self, item)
    2484         res = cache.get(item)
    2485         if res is None:
-> 2486             values = self._data.get(item)
    2487             res = self._box_item_values(item, values)
    2488             cache[item] = res

C:\ProgramData\Anaconda3\lib\site-packages\pandas\core\internals.py in get(sel
f, item, fastpath)
    4113
```

```

4114         if not isna(item):
-> 4115             loc = self.items.get_loc(item)
4116         else:
4117             indexer = np.arange(len(self.items))[isna(self.items)]

C:\ProgramData\Anaconda3\lib\site-packages\pandas\core\indexes\base.py in get_loc(self, key, method, tolerance)
    3063         return self._engine.get_loc(key)
    3064     except KeyError:
-> 3065         return self._engine.get_loc(self._maybe_cast_indexer(key))
    3066
    3067     indexer = self.get_indexer([key], method=method, tolerance=tolerance)

pandas\_libs\index.pyx in pandas._libs.index.IndexEngine.get_loc()

pandas\_libs\index.pyx in pandas._libs.index.IndexEngine.get_loc()

pandas\_libs\hashtable_class_helper.pxi in pandas._libs.hashtable.PyObjectHashTable.get_item()

pandas\_libs\hashtable_class_helper.pxi in pandas._libs.hashtable.PyObjectHashTable.get_item()

KeyError: 'Име'

```

Међутим, она је ту као индексна колона:

```

In [4]: # изврши ову ћелију
        # овај пут не треба да добијеш грешку већ структуру података
        # из које се види да је колона "Име" индексна колона
        tabela1.index

```

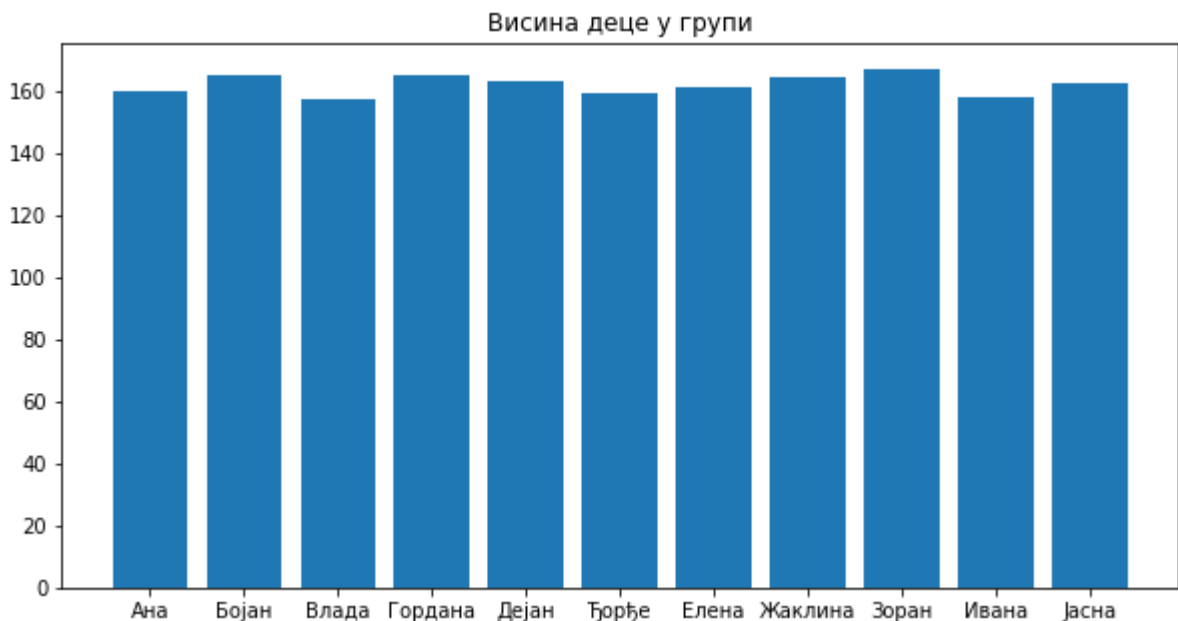
```

Out[4]: Index(['Ана', 'Бојан', 'Влада', 'Гордана', 'Дејан', 'Ђорђе', 'Елена',
              'Жаклина', 'Зоран', 'Ивана', 'Јасна'],
              dtype='object', name='Име')

```

Ако желимо да прикажемо висину деце у групи графиконом тако да имена деце буду на хоризонталној оси, то сада можемо урадити овако:

```
In [6]: import matplotlib.pyplot as plt
plt.figure(figsize=(10,5))
plt.bar(tabela1.index, tabela1["Висина"])
plt.title("Висина деце у групи")
plt.show()
plt.close()
```


Ознаке на хоризонталној оси узимамо из индексне колоне `tabela1.index`, док податке о висини стубића узимамо из колоне `tabela1["Висина"]`.

9.2. Приступ врстама и појединачним ћелијама индексиране табеле

Структура података *DataFrame* је оптимизована за рад са колонама табеле. Срећом, када имамо индексирану табелу као што је то `tabela1`, користећи функцију `loc` (од енгл. *location* што значи "локација, положај, место") можемо да приступамо редовима табеле, као и појединачним ћелијама табеле.

Податке о појединачним редовима табеле можемо да видимо овако:

```
In [10]: # изврши ову ћелију
tabela1.loc["Дејан"]
```

```
Out[10]: Пол      м
Старост    15
Тежина     56
Висина     163
Name: Дејан, dtype: object
```

Као аргумент функције `loc` можемо да наведемо и распон, и тако ћемо добити одговарајући део табеле:

```
In [11]: # изврши ову ћелију
tabela1.loc["Дејан":"Зоран"]
```

Out[11]:

	Пол	Старост	Тежина	Висина
Име				
Дејан	м	15	56	163
Ђорђе	м	13	45	159
Елена	ж	14	49	161
Жаклина	ж	15	52	164
Зоран	м	15	57	167

Ако као други аргумент функције `loc` наведемо име колоне, рецимо овако:

```
tabela1.loc["Дејан", "Висина"]
```

добит ћемо информацију о Дејановој висини.

```
In [12]: # изврши ову ћелију
tabela1.loc["Дејан", "Висина"]
```

Out[12]: 163

Ево како можемо да добијемо информацију о тежини и висини неколико деце:

```
In [13]: # изврши ову ћелију
tabela1.loc["Дејан":"Зоран", "Тежина":"Висина"]
```

Out[13]:

	Тежина	Висина
Име		
Дејан	56	163
Ђорђе	45	159
Елена	49	161
Жаклина	52	164
Зоран	57	167

9.3. Рачун по врстама и колонама табеле

Кренимо од једног примера. У ћелији испод дате су оцене неких ученика из српског, енглеског, математике, физике, хемије и ликовног:

```
In [7]: # изврши ову ћелију
razred = [
    ["Ана", 5, 3, 5, 2, 4, 5],
    ["Бојан", 5, 5, 5, 5, 5, 5],
    ["Влада", 4, 5, 3, 4, 5, 4],
    ["Гордана", 5, 5, 5, 5, 5, 5],
    ["Дејан", 3, 4, 2, 3, 3, 4],
    ["Ђорђе", 4, 5, 3, 4, 5, 4],
    ["Елена", 3, 3, 3, 4, 2, 3],
    ["Жаклина", 5, 5, 4, 5, 4, 5],
    ["Зоран", 4, 5, 4, 4, 3, 5],
    ["Ивана", 2, 2, 2, 2, 2, 5],
    ["Јасна", 3, 4, 5, 4, 5, 5]]
```

Сада ћемо од ових података направити табелу чије колоне ће се звати "Име", "Српски", "Енглески", "Математика", "Физика", "Хемија", "Ликовно" и која ће бити индексирана по колони "Име":

```
In [8]: # изврши ову ћелију
ocene = pd.DataFrame(razred)
ocene.columns=["Име", "Српски", "Енглески", "Математика", "Физика", "Хемија", "Ли
ocene1 = ocene.set_index("Име")
ocene1
```

Out[8]:

	Српски	Енглески	Математика	Физика	Хемија	Ликовно
Име						
Ана	5	3	5	2	4	5
Бојан	5	5	5	5	5	5
Влада	4	5	3	4	5	4
Гордана	5	5	5	5	5	5
Дејан	3	4	2	3	3	4
Ђорђе	4	5	3	4	5	4
Елена	3	3	3	4	2	3
Жаклина	5	5	4	5	4	5
Зоран	4	5	4	4	3	5
Ивана	2	2	2	2	2	5
Јасна	3	4	5	4	5	5

Ако желимо да израчунамо просек по предметима, треба на сваку колону ове табеле да применимо функцију `mean`. Листа са именима свих колона табеле `ocene1` се добија као `ocene1.columns`, па сада само треба да прођемо кроз ову листу и за сваку колону да израчунамо просек:


```
In [9]: # изврши ову ћелију
for predmet in ocene1.columns:
    print(predmet, "->", ocene1[predmet].mean())
```

```
Српски -> 3.909090909090909
Енглески -> 4.181818181818182
Математика -> 3.727272727272727
Физика -> 3.8181818181818183
Хемија -> 3.909090909090909
Ликовно -> 4.545454545454546
```

Да бисмо израчунали просечне оцене сваког ученика функцију `mean` ћемо применити на врсте табеле које добијамо позивом функције `loc`. Погледајмо, прво, како то можемо да урадимо за једног ученика:

```
In [6]: print("Ђорђе има следеће оцене:")
print(ocene1.loc["Ђорђе"])
print("Просек његових оцена је:", ocene1.loc["Ђорђе"].mean())
```

```
Ђорђе има следеће оцене:
Српски      4
Енглески    5
Математика  3
Физика      4
Хемија      5
Ликовно     4
Name: Ђорђе, dtype: int64
Просек његових оцена је: 4.166666666666667
```

Списак свих ученика се налази у индексној колони, па просеке по свим ученицима можемо да израчунамо овако:

```
In [7]: # изврши ову ћелију
for ucenik in ocene1.index:
    print(ucenik, "->", ocene1.loc[ucenik].mean())
```

```
Ана -> 4.0
Бојан -> 5.0
Влада -> 4.166666666666667
Гордана -> 5.0
Дејан -> 3.1666666666666665
Ђорђе -> 4.166666666666667
Елена -> 3.0
Жаклина -> 4.666666666666667
Зоран -> 4.166666666666667
Ивана -> 2.5
Јасна -> 4.333333333333333
```

9.4. Задаци

Задатак 1. Ученици осмог разреда једне школе су анкетирани о томе коју врсту филмова најрадије гледају. Подаци анкете су дати у следећој табели (у коју нису унети неважећи и

бесмислени одговори):

Жанр	8-1	8-2	8-3	8-4	8-5
Комедија	4	3	5	2	3
Хорор	1	0	2	1	6
Научна фантастика	10	7	9	8	9
Авантуре	4	3	4	2	2
Историјски	1	0	2	0	0
Романтични	11	10	7	9	8

(а) Додај нову ћелију испод ове, па у њој формирај одговарајућу табелу позивом функције *DataFrame*. Индексирај табелу колоном "Жанр".

(б) Израчунај и испиши колико гласова је добио сваки од наведених жанрова.

(в) За сваки разред израчунај и испиши колико је било валидних гласова.

(г) Колико је укупно ученика осмих разреда учествовало у анкетирању? (Рачунамо само ученике који су дали валидне одговоре на анкету.)

Задатак 2. Нутритивни подаци за неке намирнице су дати у следећој табели:

Намирница (100г)	Енергетска вредност (kcal)	Угљени хидрати (г)	Беланчевине (г)	Маси (г)
Црни хлеб	250	48,2	8,4	1,0
Бели хлеб	280	57,5	6,8	0,5
Кисела павлака (10% м.м.)	127	4,0	3,1	10,5
Маргарин	532	4,6	3,2	1,5
Јогурт	48	4,7	4,0	3,3
Млеко (2,8% м.м.)	57	4,7	3,3	2,8
Салама паризер	523	1,0	17,0	47,0
Пршута	268	0,0	25,5	18,4
Пилећа прса	110	0,0	23,1	1,2

У ћелији испод ови подаци су припремљени у облику индексиране *DataFrame* структуре (са скраћеним именима):

```
In [11]: namirnice = pd.DataFrame([
    ["Цхлеб", 250, 48.2, 8.4, 1.0],
    ["Бхлеб", 280, 57.5, 6.8, 0.5],
    ["Павлака", 127, 4.0, 3.1, 10.5],
    ["Маргарин", 532, 4.6, 3.2, 1.5],
    ["Јогурт", 48, 4.7, 4.0, 3.3],
    ["Млеко", 57, 4.7, 3.3, 2.8],
    ["Паризер", 523, 1.0, 17.0, 47.0],
    ["Пршута", 268, 0.0, 25.5, 18.4],
    ["ПилПрса", 110, 0.0, 23.1, 1.2]])
namirnice.columns=["Намирница", "ЕнергВр", "УХ", "Бел", "Масти"]
namirnice1 = namirnice.set_index("Намирница")
```

(а) Милош је за доручак појео два парчета белог хлеба и попио је шољу млека. Свако парче хлеба је било намазано павлаком и имало је један шнит пршуте. Колка је енергетска вредност Милошевог доручка (у kcal), ако претпоставимо да једно парче хлеба има 100 г, да је за мазање једног парчета хлеба довољно 10 г премаза, да један шнит пршуте има 20г и да шоља млека има 2 дл (што је приближно 200 г)?

Немој рачунати ручно, већ у ћелији испод напиши одговарајући Пајтон израз који из табеле `namirnice1` вади податке који ти требају.

In [ ]:

(б) Колико грама масти је било у Милошевом доручку?

In [ ]:

(в) Приказати линијским дијаграмом количину угљених хидрата у наведеним намирницама.

In [ ]: